

Filosofie vědy

Špatné vědecké předpoklady = špatné výsledky?

- Ne nutně
- Ekonomie může produkovat užitečná data s problematickými předpoklady (bod 2 str. 20 Ackerman)
- Filosofie vědy → pluralismus – akceptace využití různých metod pro různé otázky

What is science?

- No consensus. The broadest definition:
Empirical inquiry designed to produce knowledge. The aim is crucial.

What is science?

- Internal validity (captures what it sets out to capture): whether given our assumptions our conclusions follow rigorously from the evidence and logical argumentation that we provide
- Rigorous and reflective
- Science vs. Occultism and traditional knowledge

Is there a truth?

- Positivism: There is truth
- The skeptical postmodernist: there is no truth
- Affirmative postmodernist: there can be specific local, personal and community forms of truth. For a weak theory - a little more than description, for rich descriptions, for a focus on mechanisms, against Grand theory (but Marxism and depoliticization)
- Cultural relativism, solipsism, perspectivism

Ontology and epistemology

- Ontology (what we study?) – objects and subjects, individualism, holism (structuralism), interactionism, agency/structure (post/structuralism)
- Epistemology (how we know things?) - objects/subjects: explanation and understanding (lightning, monkey, imam)

Ontology

	Objectivism	Constructivism
Holism	Marxism	Post-Marxism, Post-Modernism
Individualism	Rational choice theory	Phenomenological individualism

Epistemology

(Neo)Positivism

Interpretivism

Empiricism
Naturalism
Universalism
Objectivism

+
-
X
X
X

Positivism

- Naturalism – copying natural sciences – there is one method for natural and social sciences – causal explanation, exclusion of the level of consciousness
- Empiricism – understands theories as testable facts, knowledge can only be produced through empirical testing

Positivism

- Universalism – formulates general laws about the way society functions
- Objectivism – perceives the researchers as a subject that finds out about the world independently of the world – one can separate facts from values, facts are neutral – independent of theories or world views.

Interpretivism

- * Naturalism – there are different methods, epistemologies and ontologies
- * Empiricism – there is empirical research and this can be used for limited hypotheses testing and for producing knowledge, but need not
- * Universalism – The aim is not to produce causal laws, but to reconstruct individual or common meanings

Interpretivism

- × One does not explain the world, but understands what subjects do
- × Objectivism - theories (or classifications) are not descriptions, but are convenient ways of representation chosen by the scientist

Opakování: To neznamená, že výsledky nějakého konkrétního ekonomického výskumu musí být špatné.

Performativita ekonomie

Vytvoření modelového trhu

- Příklad: dražba jahôd z Fontaines-en-Sologne (stred FR)
- Do 1980: predaj sprostredkovateľom – nespokojnosť s nízkymi platbami → túžba po trhu obmedzujúcom moc sprostredkovateľov → vznik dražby – modelového trhu

Predpoklady

- Homogénny produkt „Jahody zo Sologne“ – dotácie a sankcie
- Vybudovanie budovy dražby – oddelenie kupujúcich a predávajúcich stenou, vznik transparentného trhu (kupujúci vidia, čo kupujú)
- Rozdelenie jahôd do košíkov – fragmentácia dopytu a ponuky – nemožnosť ovplyvniť cenu jedným košíkom

Predpoklady

- Možnosť kedykoľvek opustiť dražbu
- Motor vzniku: ideológia - ekonomický poradca Poľnohospodárskej komory (spolutvorca dražby) ovplyvnený štúdiom neoklasickej ekonómie (vzdelanostný kapitál)
- Bránenie dohodám medzi sprostredkovateľmi (nekalým praktikám) – hrozba vylúčenia z dražby

Trh funguje podľa zákona dopytu a ponuky, pretože bol s touto myšlienkou vybudovaný a je podľa nej udržiavaný.

Sociálni aktéri, ktorí na tom mali záujem, ho tak skonštruovali.

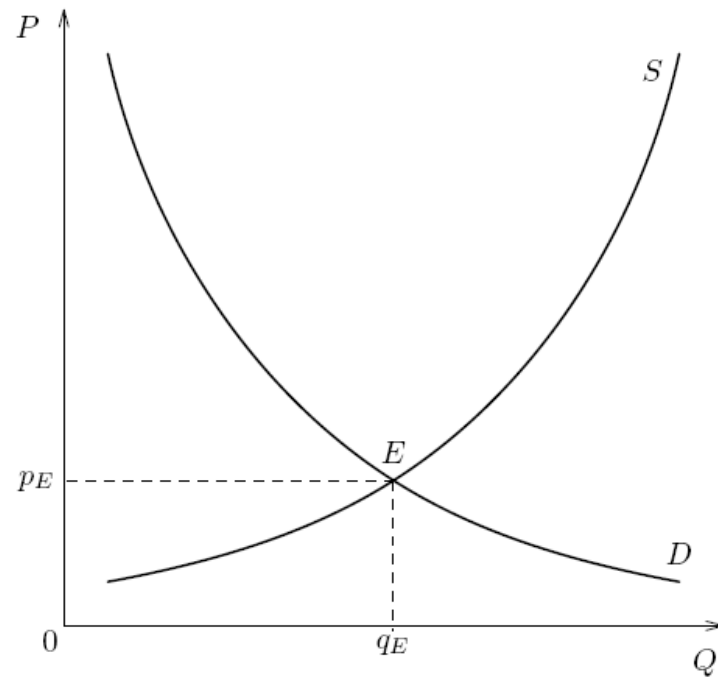
Bolo by unáhlené tvrdit', že sa lokálne trhy vyvinuli z individuálnych aktov výmeny. (Polanyi 2006:66)

Homo economicus

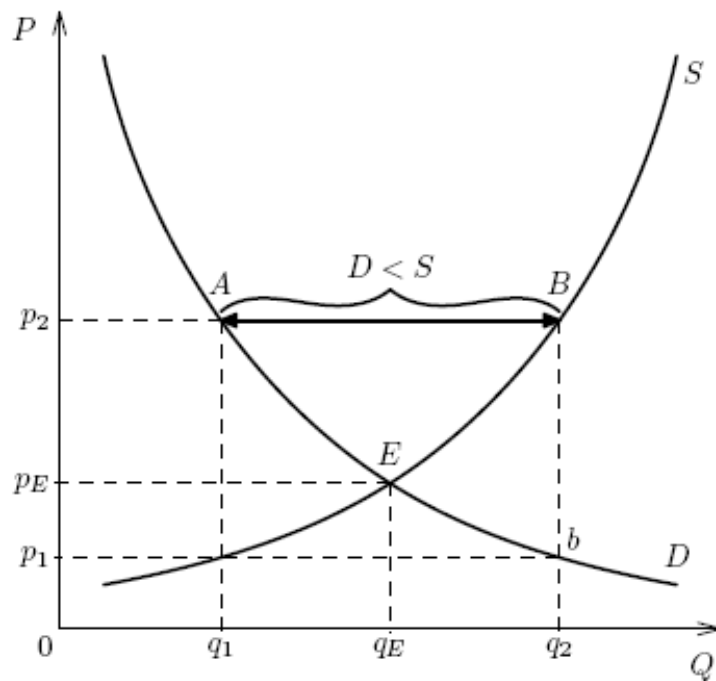
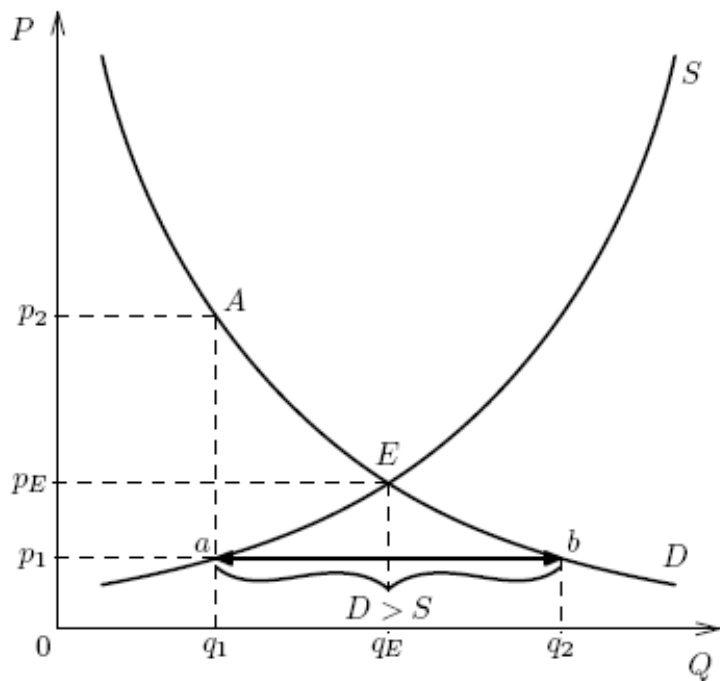
- Je jako kalkulující vytvářen
- Finanční gramotnost (individualizace viny – metodologický individualismus vs. napr. bydlení jako právo garantováno státem)
- Podnikání se sebou samým – vzdělání jako investice (vs. vzdělání jako rozvoj osobnosti...)

Kritika modelu ekonomickej rovnováhy

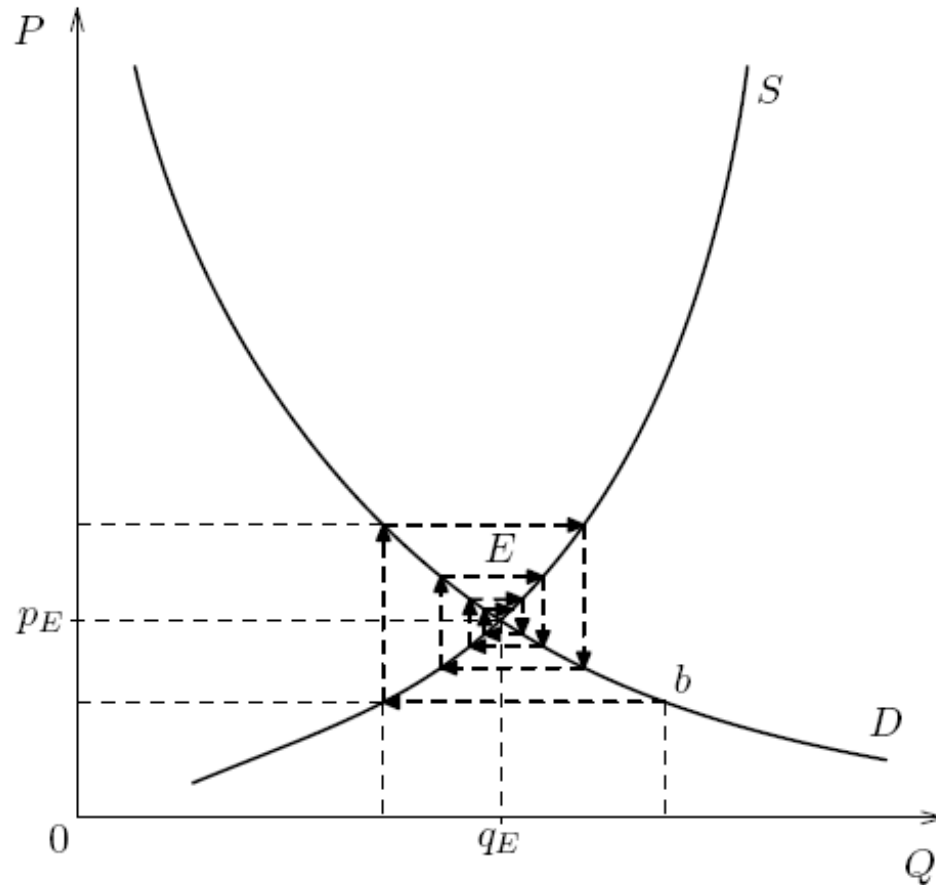
Rovnováha trhu

Previs dopytu nad ponukou a naopak

Pavučinový model trhu

Minimum wage (price floor)

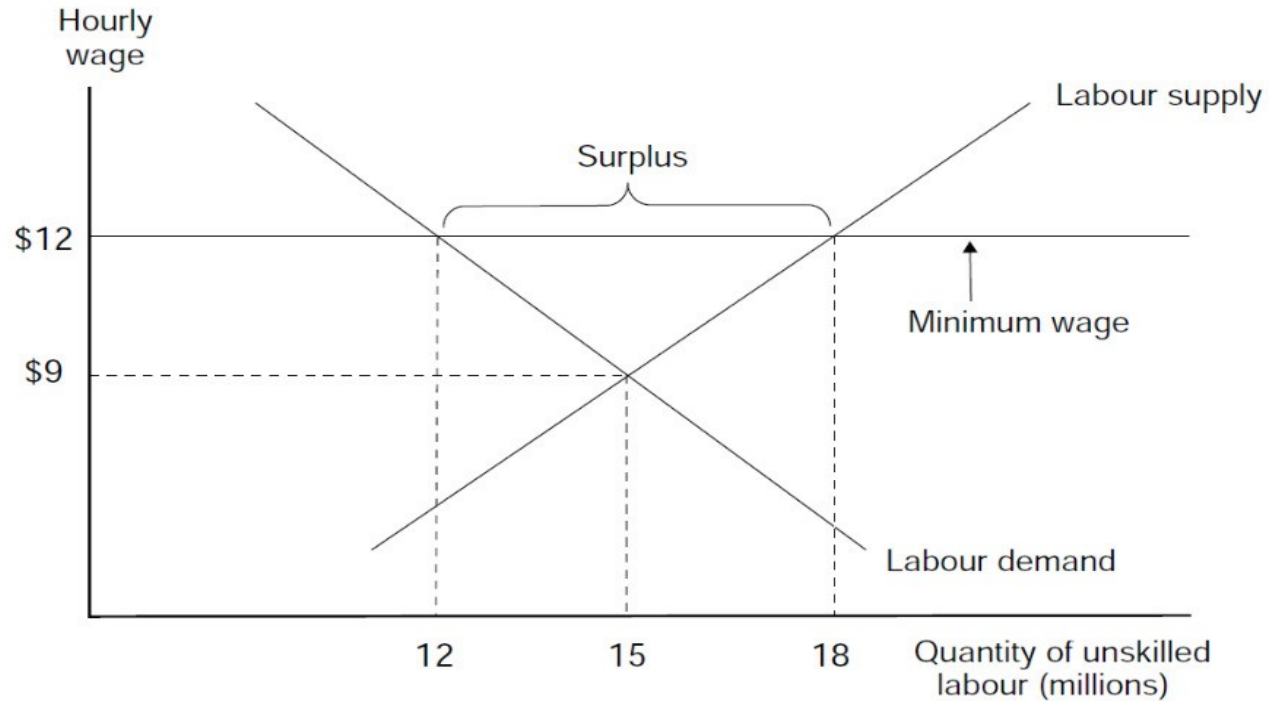

FIGURE 3.5 The effect of a minimum wage

Model prediction

- Some people want to work but cannot find a job, they could if there were lower wages
- Goods have to be more expensive – sellers lose customers, customers may prefer worse cheaper products
- Incentives for illegal employment

At least 7 out of every 10 economists broadly agree that a minimum wage increases unemployment among young workers and low-skilled workers (Mankiw et al 2002: 3)

Does minimum wage increase unemployment?

TABLE 2.3 Percent in agreement with the proposition: 'minimum wages increase unemployment among young and unskilled workers'

	1979*	1992†	2003‡
Generally agreed	68	56.5	45.6
Agreed with provisos	22	22.4	27.9
Disagreed	10	20.5	26.5

Note: * Kearl et al. 1979; † Alston et al. 1992; ‡ Fuller and Geide-Stevenson 2003

Minimum wages – inconsistencies in the model

- \uparrow (minimum) wage \rightarrow \uparrow attractiveness of the job \rightarrow \uparrow fear of losing it \rightarrow \downarrow shirking \rightarrow \uparrow productivity
- \uparrow (minimum) wage \rightarrow \uparrow worker morale \rightarrow \downarrow turnover of workers \rightarrow \downarrow costs of hiring

Minimum wages – inconsistencies in the model

- Workers keep slightly lower wage because of the costs of looking for another job, moving home, or \uparrow costs of commuting \rightarrow \uparrow minimum wage offsets this factor (Košice-Bratislava AT&T)

Minimum wages – empirical evidence

- ‘Minimum wage increase often have a zero or positive impact on employment.’ (Card, Katz, Krueger)
- Influencing factors: number of school leavers entering the job market, recession/boom
- ‘errors [in empirical economic research] may be quite common’ (Dewald et al 1986) things have not improved (McCullough et al. 2006)

Minimum wages – the Slovak discussion

DenníkN (24. 02. 2019):

**600-eurová minimálna mzda
by zvýšila náklady firiem o 100 eur,
zatiaľ sa o nej iba debatuje**

Oslovení analytici a inštitúcie:

- **Róbert Chovanculiak (INESS),**
- **podnikateľské združenie Klub 500,**
- **Ľubomír Koršňák (UniCredit Bank),**
- **Alexander Matušek (Združenie Automobilového
Priemyslu)**

Aká vyvážená debata...

Further criticism of the perfect competition model

- Supply is not independent of demand
- Self-fulfilling prophecies, speculation based on herding
- Multiple equilibria

Multiple equilibria

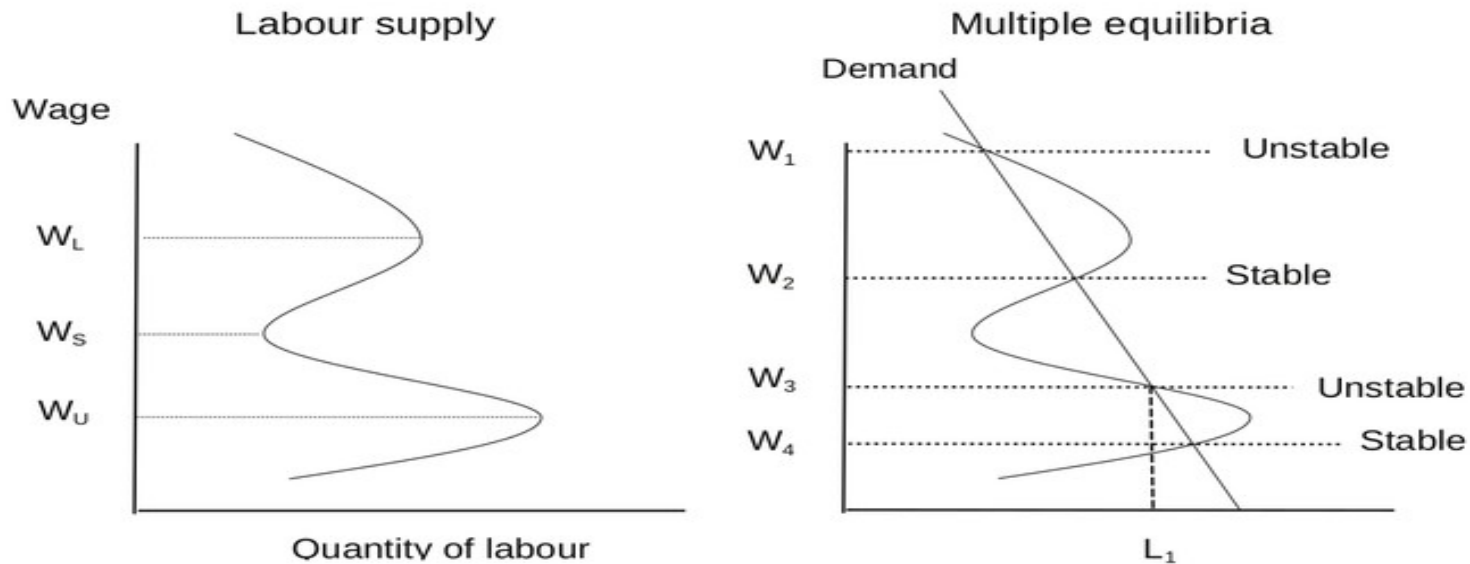

FIGURE 3.7 Multiple equilibria in the labour market

Predpoklady v neoklasickom modeli dokonalej konkurencie

- Dokonalá informovanosť
- Trhoví aktéri sú príjemcami cien
- Ľahký vstup na trh
- Trhoví aktéri sú racionálni – ich preferencie sú dané
- Homogénne produkty

Dokonalá informovanost'

"I'll even throw in 30 days free towing."

Preferencie konzumentov sú dané

CONSUME

OBEY

SUBMIT

SLEEP & HOURS

tomorrow

WATCH TV

BUY

NO THOUGHT

BECOME A PART OF

2014

WORK 8 HOURS

NO THOUGHT

SLEEP

EAT AND DRINK

OBEY AND CONFORM

CONSUME

BUY

MARRY AND REPRODUCE

Peru travel

Individuálna racionalita

IT'S A
HERD
THING.

B. Rich
HEDGEYE

Trhoví aktéri sú príjemcovia cien

- Ceny sú 'sticky' – firmy ich menia zhruba raz ročne, 10 % cien firmy menia raz do týždňa
- Existujú cenové vojny, marketingové stratégie orientované na ceny

[Sdílet článek](#)

Student Agency je příliš levná, stěžují si konkurenti

Tomáš Fránek

17. 7. 2008 23:00

ÚOHS má řadu stížností, nově na linku Praha-Liberec

Autobusy Student Agency na nádraží Florenc | Foto: Ondřej Besperát

Brno - Autobusová štika na tuzemském trhu, společnost Student

Ľahký vstup na trh

Ale

PIXELFEDERATION®